

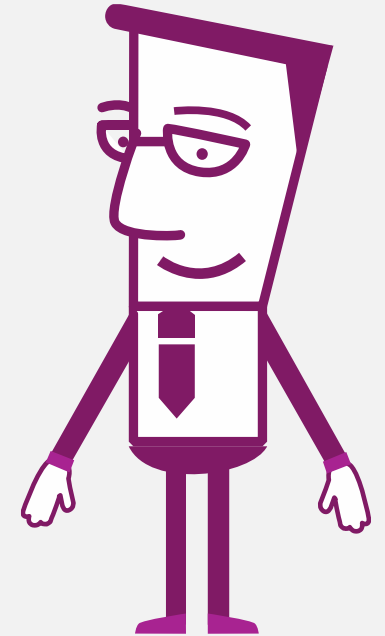
Wiedza finansowa Polaków 2021

Warszawa, październik 2021

INFORMACJE O BADANIU

Badanie poziomu wiedzy finansowej Polaków

CEL BADANIA:

Diagnoza poziomu wiedzy finansowej Polaków oraz sprawdzenie, jak obecna sytuacja związana z pandemią koronawirusa wpłynęła na postawy oraz zachowania Polaków w obszarze wiedzy finansowej

CYKLICZNOŚĆ:

Piąta edycja badań 2017 – 2018 – 2019 – 2020 - 2021

O CO PYTAMY POLAKÓW W BADANIU?:

- » Ocena własnej wiedzy finansowej
- » Potrzeba wiedzy finansowej
- » Postrzeganie ważności wiedzy finansowej
- » Test wiedzy finansowej - 27 pytań w 4 blokach tematycznych:

pożyczki,
kredyty,
zadłużenie

gospodarowanie
budżetem
domowym

oszczędności

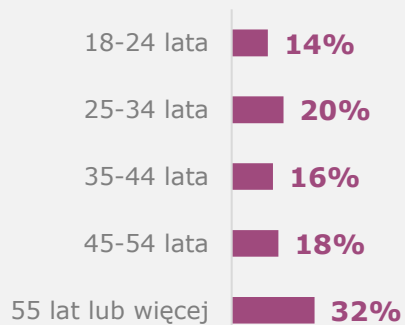
ochrona
danych
osobowych

Charakterystyka demograficzna próby

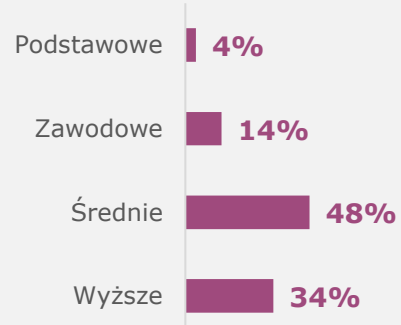
PŁEĆ

WIEK

WKSZTAŁCENIE

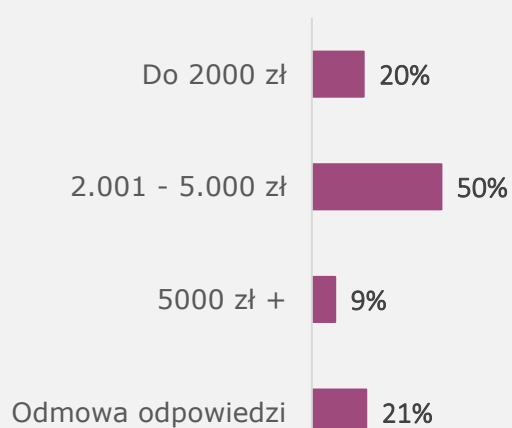
WIELKOŚĆ MIEJSCA ZAMIESZKANIA

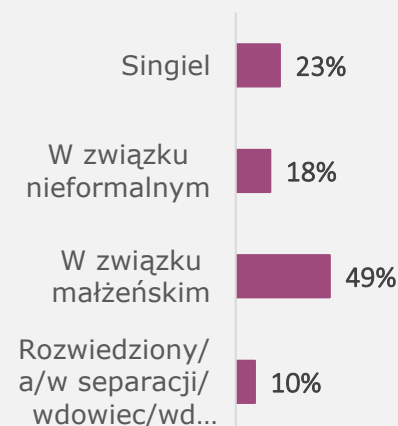
SYTUACJA ZAWODOWA

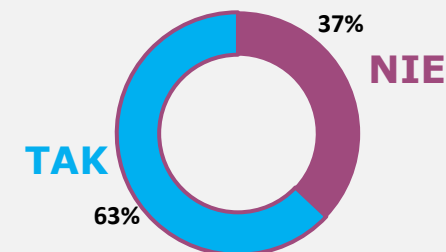
ŚREDNI OSOBISTY DOCHÓD NETTO

STAN CYWILNY

POSIADANIE DZIECI

N:1039

OCENA WŁASNEJ WIEDZY FINANSOWEJ

OCENA WŁASNEJ WIEDZY W PORÓWNANIU DO LAT 2017 - 2021

1

Najlepszy wynik w teście wiedzy finansowej w pięcioletniej historii badania.

2

Wciąż najlepiej oceniamy swój poziom wiedzy w zakresie gospodarowania budżetem domowym oraz płaceniem bezgotówkowy, a najgorzej – prowadzeniem firmy oraz inwestowaniem.

3

Nieco straciliśmy „finansową pewność siebie”, obserwowaną silnie w 2020 r. – w porównaniu z zeszłym rokiem niżej oceniamy swoją wiedzę w takich dziedzinach jak: prawa konsumenta, ubezpieczenia, pożyczanie, system emerytalny.

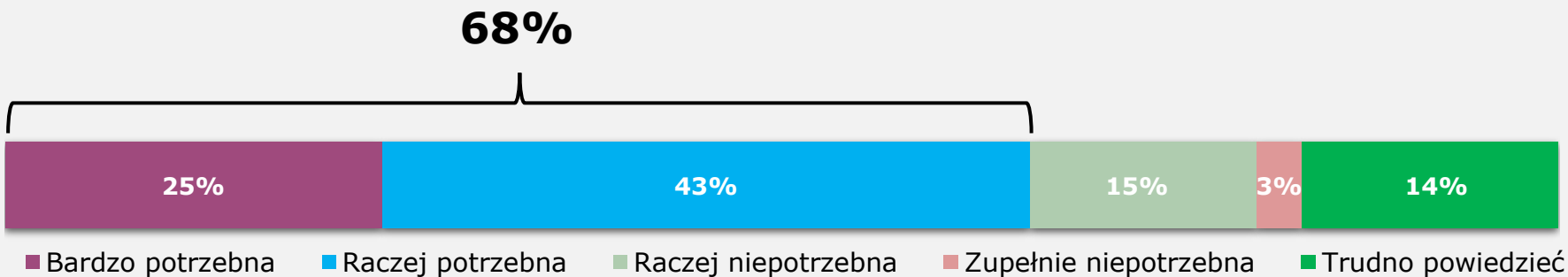
4

Od 2019 r. widać systematyczny wzrost grupy osób, które uważają, że większa wiedza finansowa byłaby im bardzo potrzebna.

POTRZEBA WIEDZY FINANSOWEJ

Wynik jest zaskakujący. Polacy chcą lepiej rozumieć mechanizmy rządzące gospodarką oraz chcą mieć większe poczucie bezpieczeństwa finansowego.

Czy uważa Pan/i, że większa wiedza z zakresu ekonomii, finansów i gospodarki byłaby Pan/i...?

Do czego, Pana/i zdaniem, może przyczynić się wzrost Pana/i wiedzy ekonomicznej? Proszę wskazać 3 najważniejsze według Pana/i korzyści

POTRZEBA WIEDZY FINANSOWEJ

Zainteresowanie inwestowaniem pieniędzy, podatkami i przedsiębiorczością wzrosło najbardziej.

Wiedza, na jakie tematy ekonomiczne byłaby Panu/i najbardziej potrzebna?

[do wyboru maksymalnie 3 odpowiedzi z listy]

Inwestowanie pieniędzy, korzystanie z instrumentów inwestycyjnych

Prawa konsumenta

Podatki, systemy podatkowe

Oszczędzanie, korzystania z lokat i kont oszczędnościowych

Gospodarowanie budżetem domowym

Ochrona danych osobowych przed niebezpieczeństwami w internecie

Przedsiębiorczość, prowadzenie własnej firmy

Zasady funkcjonowanie systemu emerytalnego

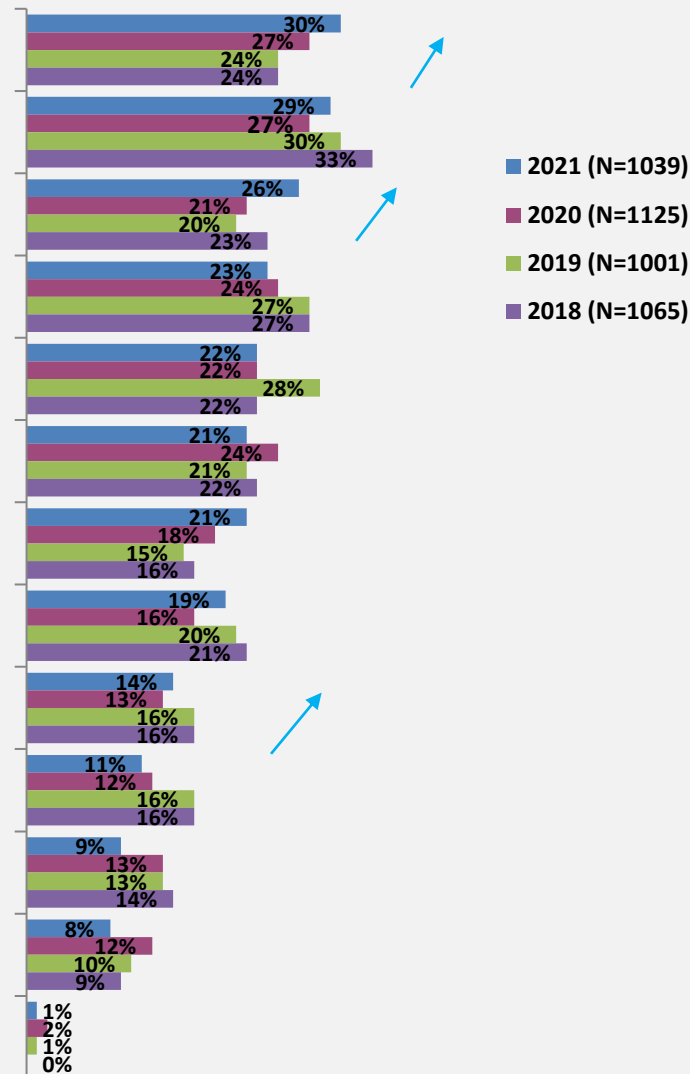
Ubezpieczenia, korzystanie z produktów ubezpieczeniowych

Wychodzenie z długów

Płatności bezgotówkowe kartą, płatności w internecie, pieniądź elektroniczny

Pożyczanie, korzystania z kredytów i pożyczek

Wiedza na inne tematy ekonomiczne, jakie?

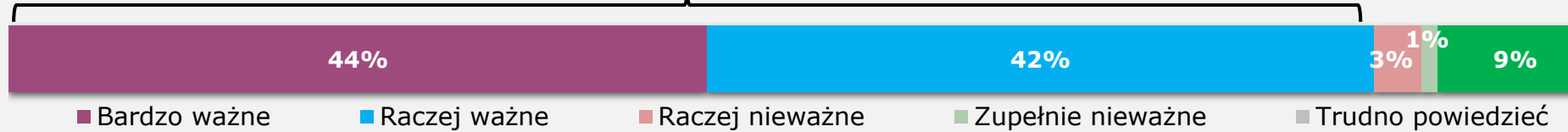
POSTRZEGANIE WAŻNOŚCI WIEDZY FINANSOWEJ

Wiedza finansowa staje się dla Polaków coraz bardziej istotna.

Na ile ważne Pana/i zdaniem jest edukowanie społeczeństwa na tematy związane z ekonomią i finansami?

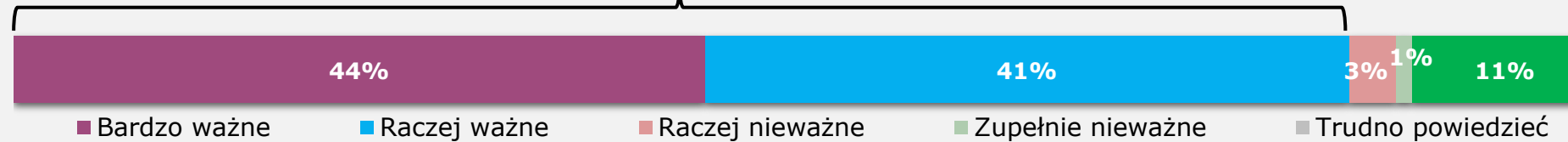
2021

86%

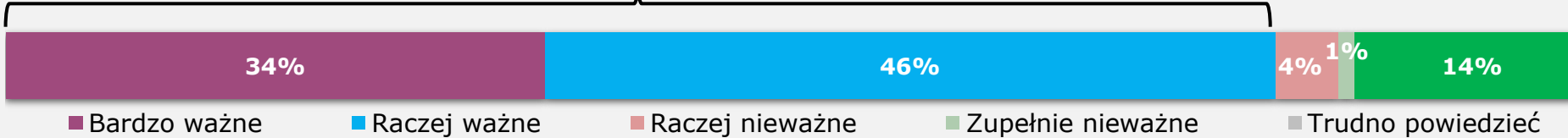
2020

85%

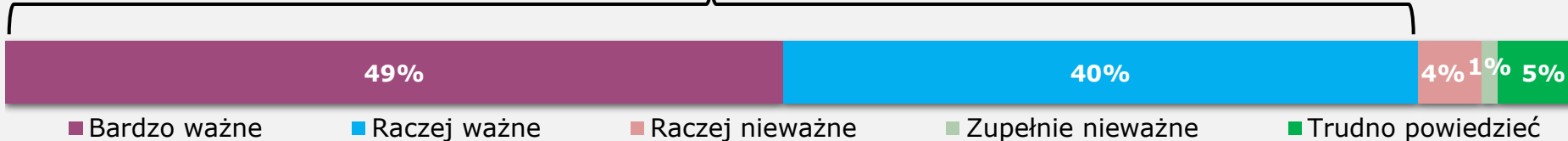
2019

80%

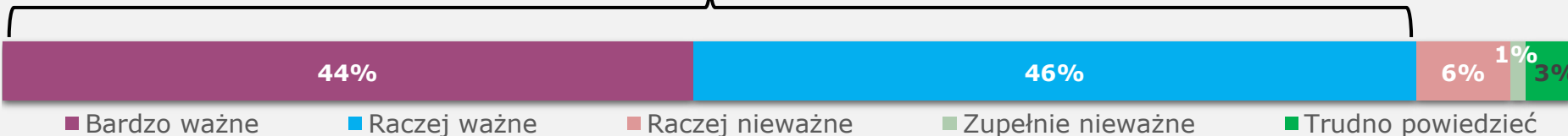
2018

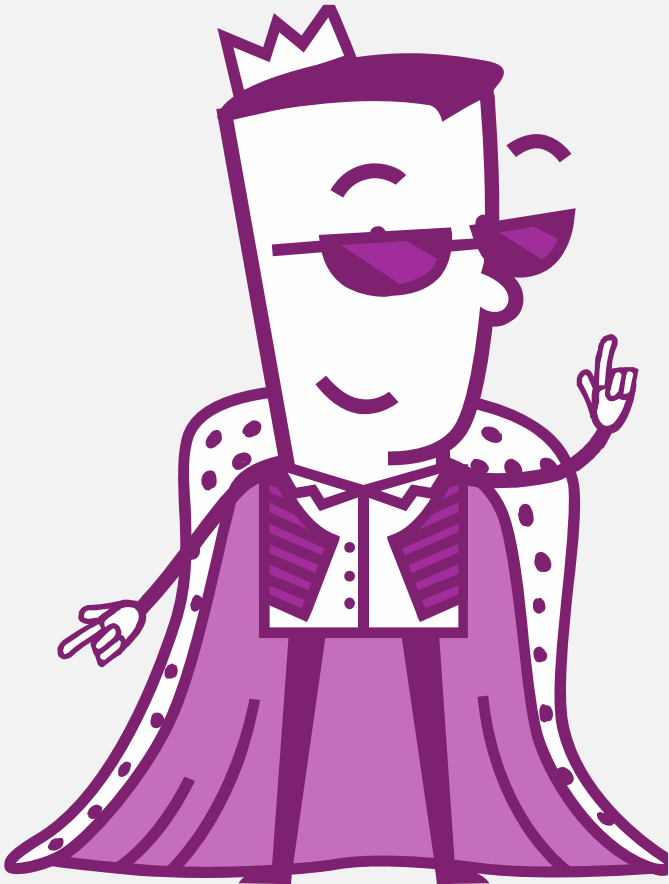
89%

2017

90%

TEST WIEDZY FINANSOWEJ

EGZAMIN Z WIEDZY FINANSOWEJ – WYNIKI

Tegoroczny wynik testu jest najlepszy z dotychczasowych aż 79% osób poprawnie odpowiedziało na połowę pytań (vs. 58% w zeszłym roku, co stanowi wzrost o 21 p.p.)

2021

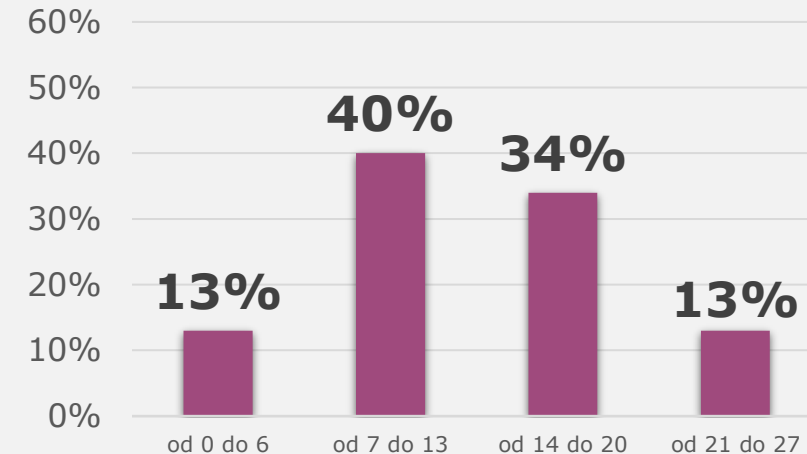
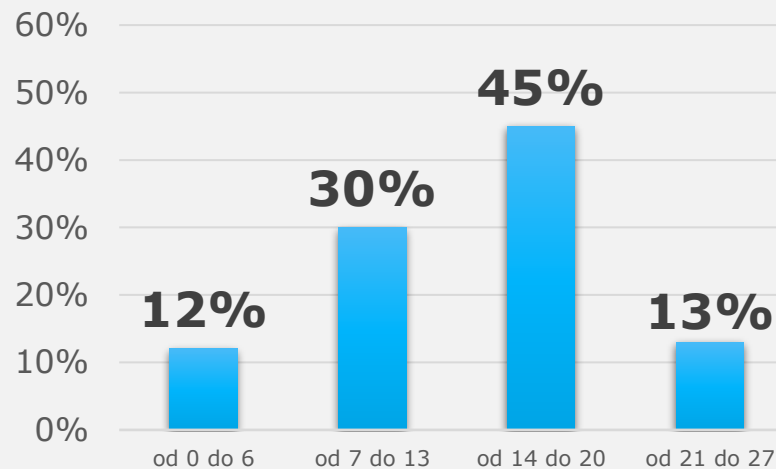
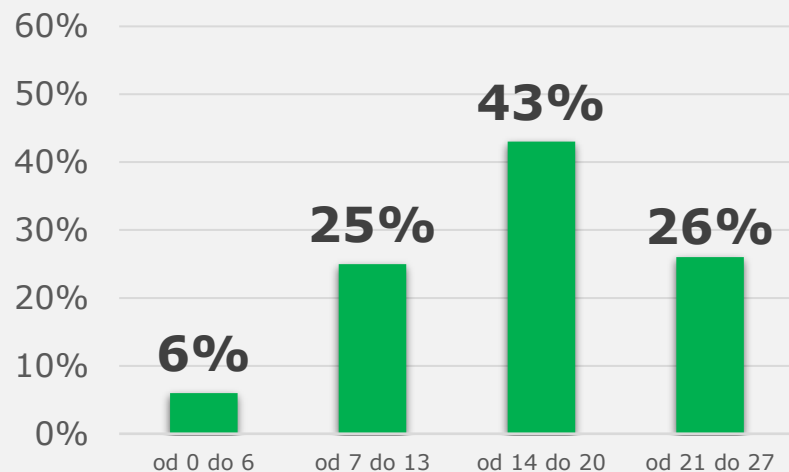
16,16

2020

14,14

2019

13,33

N=1039

N=1125

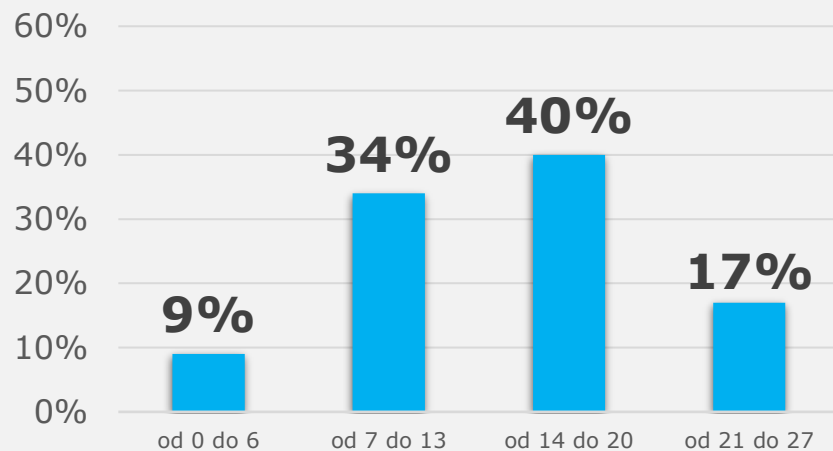
N=1001

W obecnej fali badania widać, że niemal 70% Polaków poprawie odpowiada na przynajmniej połowę zadanych pytań, a około ¼ osób zna prawidłową odpowiedź na większość pytań (wynik powyżej 20 na 27 pytań).

EGZAMIN Z WIEDZY FINANSOWEJ WYNIKI

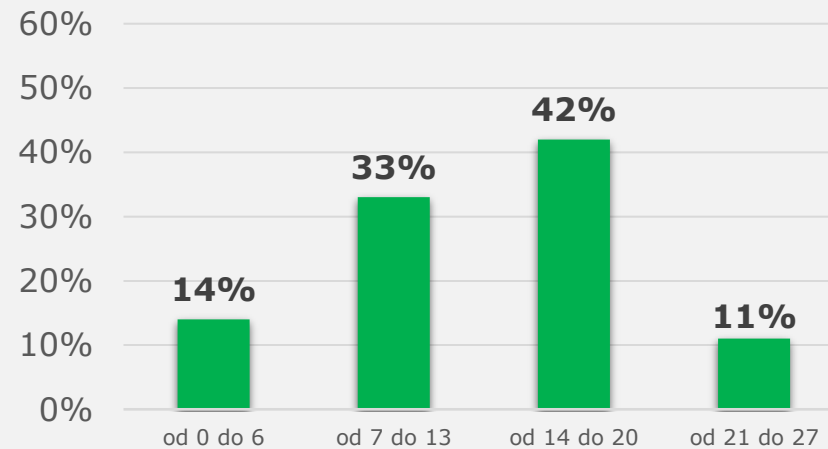
2018

14,57

2017

13,45

N=1062

N=1105

Egzamin z wiedzy finansowej - 4 obszary tematyczne

oszczędności

gospodarowanie
budżetem
domowym

ochrona
danych
osobowych

pożyczki,
kredyty,
zadłużenia

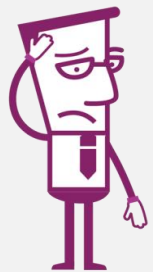

W obecnym pomiarze obserwuje się wzrost poprawnych odpowiedzi dot. Bankowego Funduszu Gwarancyjnego.

w przypadku tego obszaru obserwuje się istotny wzrost poprawnych odpowiedzi w porównaniu z poprzednimi falami badania

wzrasta świadomość konieczności powiadomienia policji oraz innych instytucji o kradzieży tożsamości (obecnie aż 90% Polaków ma tego świadomość).

w tegorocznym pomiarze widać zbliżone wyniki w obszarze pożyczania do tych uzyskanych w 2020 r.

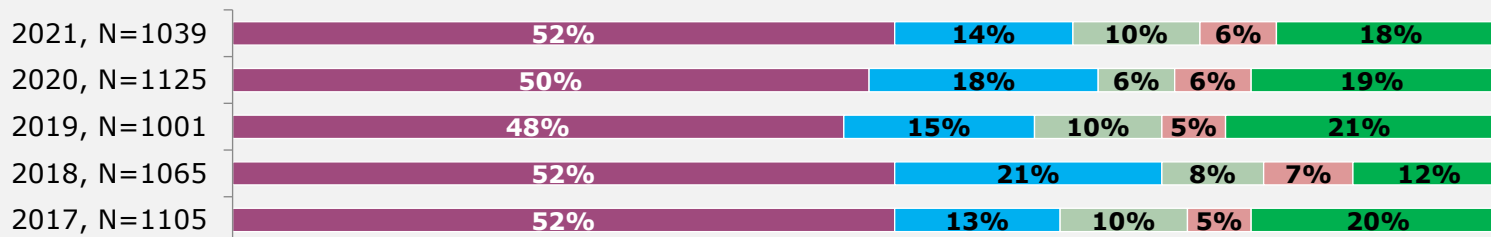
Test: pożyczki, kredyty, zadłużenia

Grupa Polaków ma trudności z poprawnym zdefiniowaniem terminów związanych z kredytami i pożyczkami, to oznacza, że może nie rozumieć produktów finansowych z których korzysta.

Właściwa odpowiedź jest fioletowa

Proszę wskazać właściwą odpowiedź:

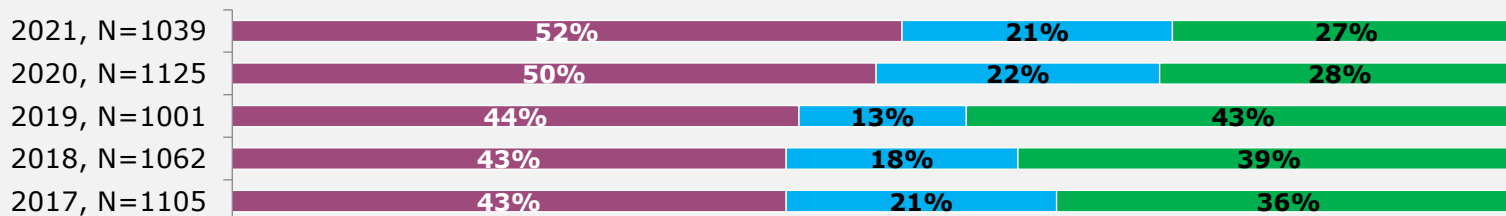
Aby znaleźć najkorzystniejszą ofertę pożyczki najlepiej:

- **Porównać całkowity koszt pożyczki**
- **Porównać rzeczywistą roczną stopę procentową pożyczek**
- **Porównać oprocentowanie pożyczek**
- **Porównać wysokość prowizji każdej z pożyczek**
- **NIE WIEM**

Proszę wskazać, czy zdanie jest prawdziwe, czy fałszywe:

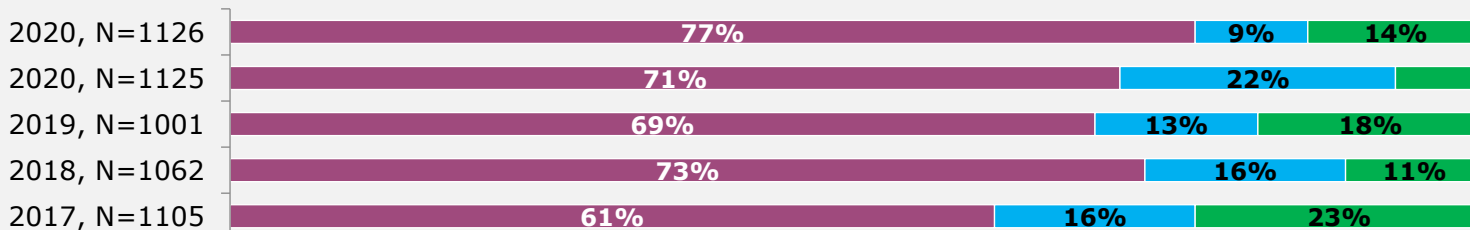
Oprocentowanie stałe produktu bankowego jest ustalane w momencie zawarcia umowy z bankiem i pozostaje na jednakowym poziomie do chwili jej wygaśnięcia.

- **PRAWDA**
- **FAŁSZ**
- **NIE WIEM**

Proszę wskazać, czy zdanie jest prawdziwe, czy fałszywe:

Co to jest wiarygodność kredytowa?

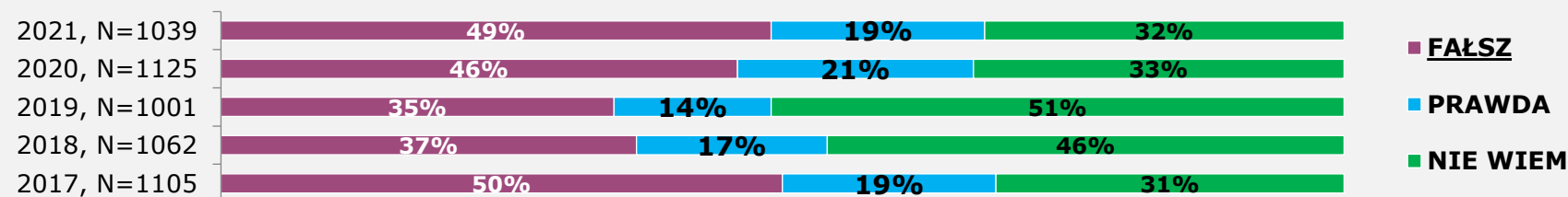

- **Terminowe regulowanie wszelkich zobowiązań i płatności, która ma wpływ na możliwość zaciągania kredytów czy pożyczek**
- **Ocena banku, która wskazuje na to, czy bank jest wiarygodną instytucją**
- **NIE WIEM**

Test: pożyczki, kredyty, zadłużenia

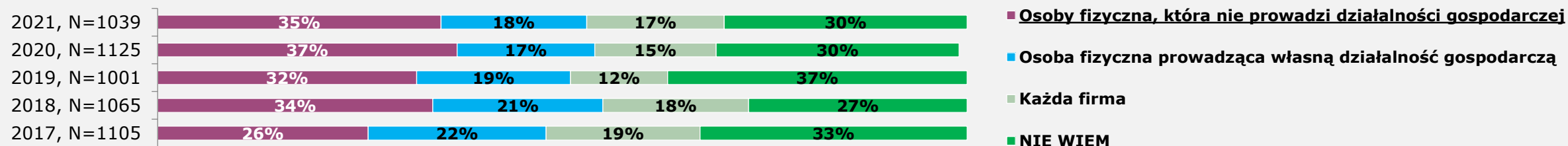
Wiedza dotycząca upadłości konsumenckiej nie zmienia się od lat. Tylko połowa Polaków wie, że może dowiedzieć się dlaczego instytucja finansowa nie udzieliła kredytu.

Proszę wskazać, czy zdanie jest prawdziwe, czy fałszywe: W przypadku negatywnego rozpatrzenia wniosku kredytowego NIE mogę dowiedzieć się, jaka była tego przyczyna – podanie takiej informacji jest wyłącznie dobrą wolą instytucji finansowej.

Proszę wskazać właściwą odpowiedź:

Kto może skorzystać z upadłości konsumenckiej?

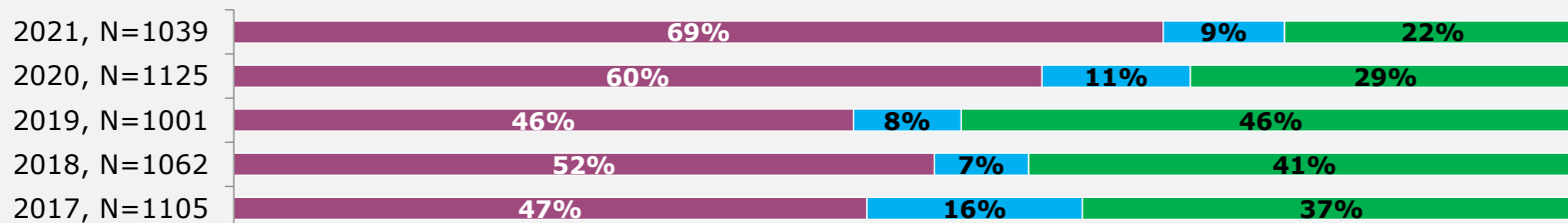
Test: gospodarowanie budżetem domowym

Właściwa odpowiedź
jest fioletowa

Rosnąca inflacja sprawiła, że zwiększyła się grupa ankietowanych, która wie jakie są konsekwencje wysokiej inflacji. Większość Polaków wie, że powinni mieć poduszkę finansową, ale nie ma świadomości jak konstruować domowy budżet.

Proszę wskazać, czy zdanie jest prawdziwe, czy fałszywe:

Ze względu na inflację wartość pieniędzy na nieoprocenowanym koncie spada – za te same pieniądze można kupić mniej.

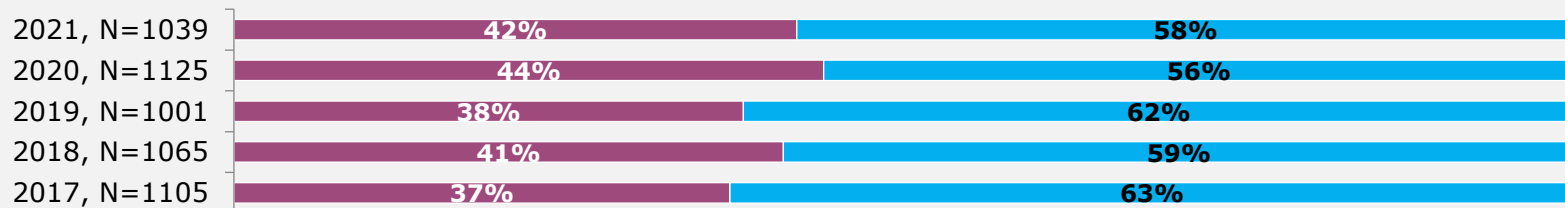

■ PRAWDA

■ FAŁSZ

■ NIE WIEM

Z którym z podanych zdań się Pan/i zgadza:

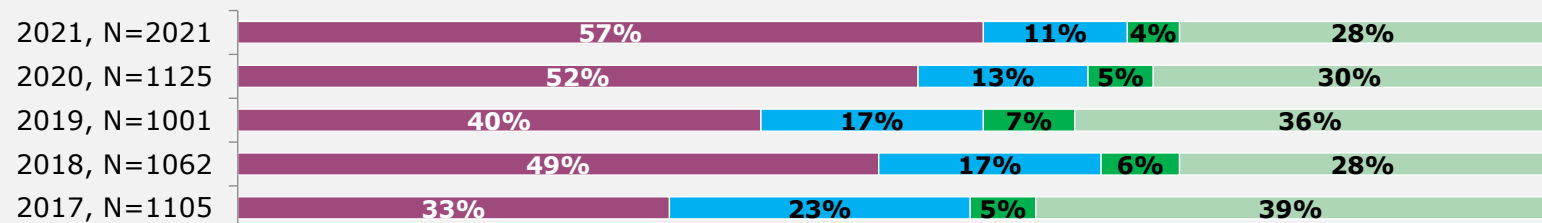

■ Planując budżet domowy najlepiej rozpisać go na okres jednego roku, można wówczas zawrzeć w nim wydatki wymagające większego planowania np. wakacje, zakupy prezentów pod choinkę.

■ Budżet domowy powinno się sporządzać na jeden miesiąc do przodu, bo trudno będzie nam przewidzieć wydatki związane z bardziej odległą przyszłością.

Proszę wskazać, czy zdanie jest prawdziwe, czy fałszywe:

Rekomendowana minimalna wartość oszczędności "na czarną godzinę" (tzw. poduszki finansowa) powinna wynosić:

■ Wartość miesięcznych wydatków

■ Wartość trzykrotności miesięcznych wydatków

■ W ogóle nie jest potrzebna

■ Nie wiem

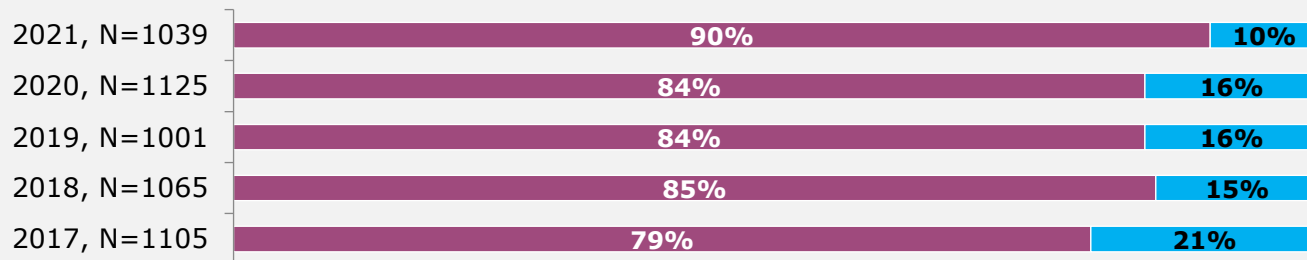

Test: oszczędności & ochrona danych osobowych

Właściwa odpowiedź jest fioletowa

Ochrona danych osobowych od lat nie jest piętą Achillesową Polaków.

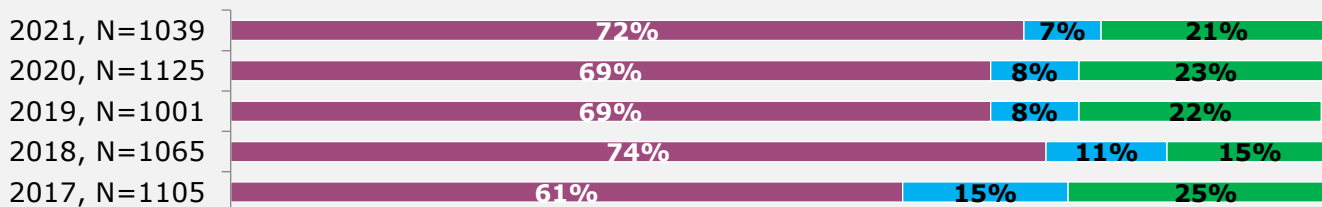
Z którym z podanych zdań się Pan/i zgadza:

- Jeśli ktoś posłuży się twoimi danymi osobowymi (padniesz ofiarą kradzieży tożsamości) musisz niezwłocznie zgłosić to na policji oraz powiadomić organ, który wydał dowód osobisty, w celu unieważnienia dokumentu.
- Jeśli ktoś posłuży się twoimi danymi osobowymi (padniesz ofiarą kradzieży tożsamości), nie ma potrzeby zgłaszania tego na policję - sprawa jest zbyt błaha.

Proszę wskazać właściwą odpowiedź:

Znana firma informuje w mediach społecznościowych, że ma do rozdania kupony na zakupy – po 100 zł każdy, trzeba tylko zaprosić do wydarzenia swoich znajomych. Co Pan/i robi?

- Sprawdzam na oficjalnym profilu, czy wiadomość na pewno pochodzi z konta firmy, a następnie klikam w linka, by przeczytać szczegóły oferty
- Zapraszam wszystkich, bo takiej okazji nie można przegapić

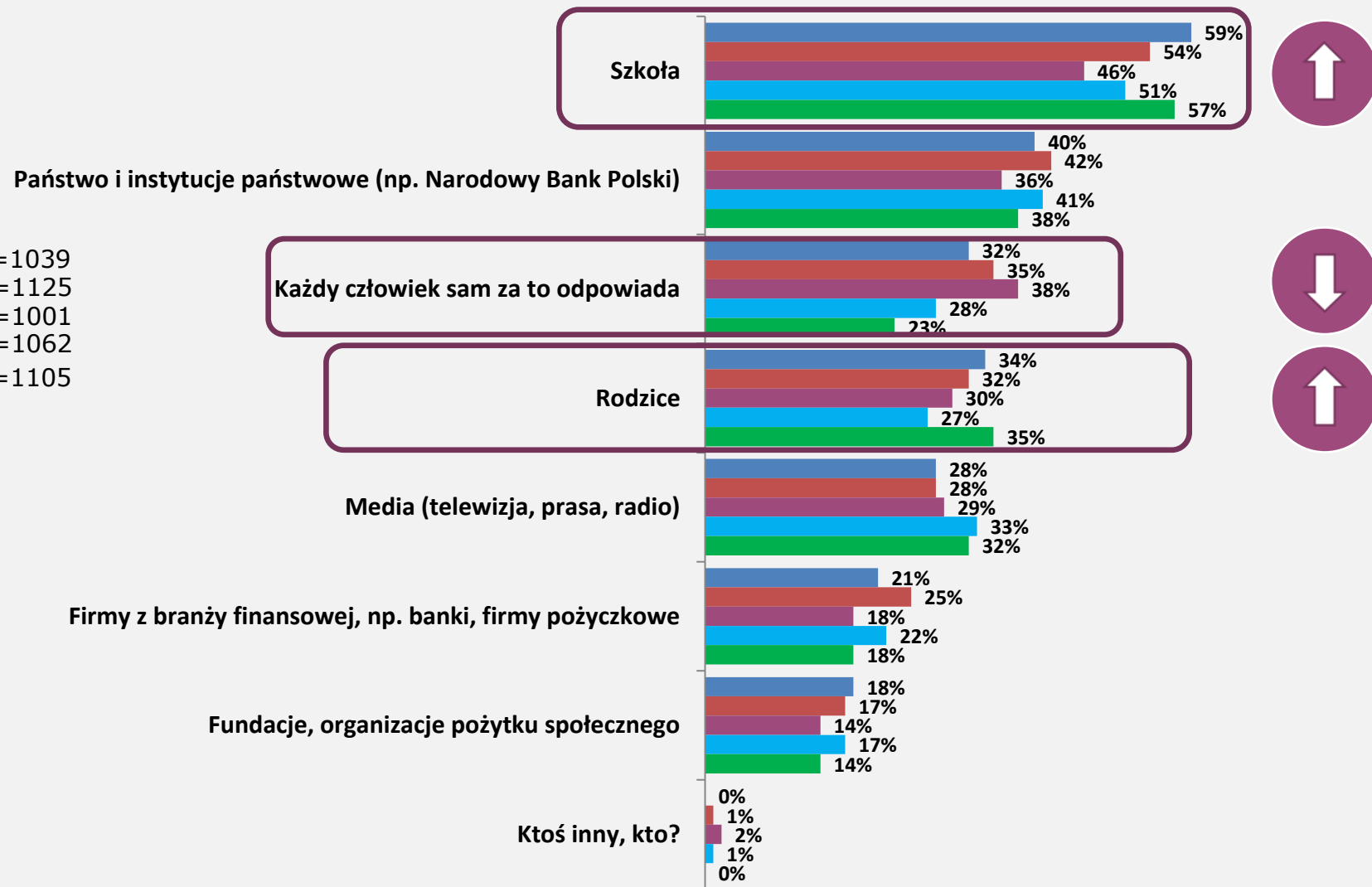
■ NIE WIEM

Kto odpowiada za edukację finansową społeczeństwa?

Szkoła, instytucje państwowe oraz rodzice.

Kto, Pana/i zdaniem, jest przede wszystkim odpowiedzialny za edukowanie społeczeństwa na tematy związane z ekonomią i finansami?

2021	N=1039
2020	N=1125
2019	N=1001
2018	N=1062
2017	N=1105

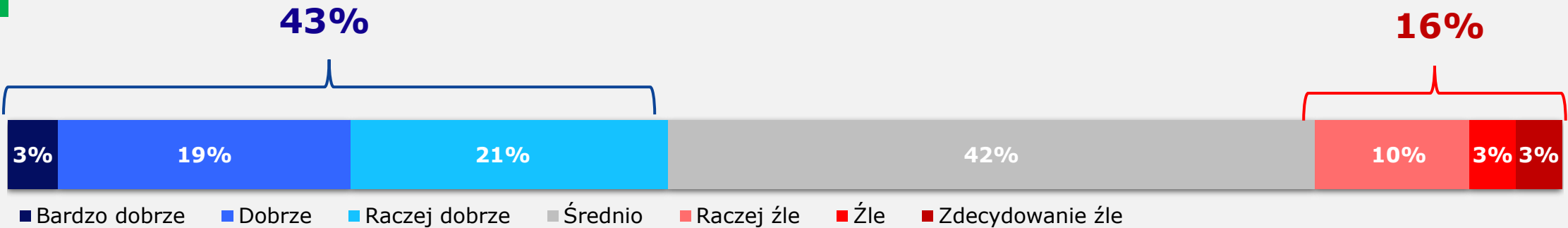

Subiektywna ocena sytuacji materialnej – porównanie 2021, 2020 i 2019

Jak ocenia Pan/i swoją sytuację materialną?

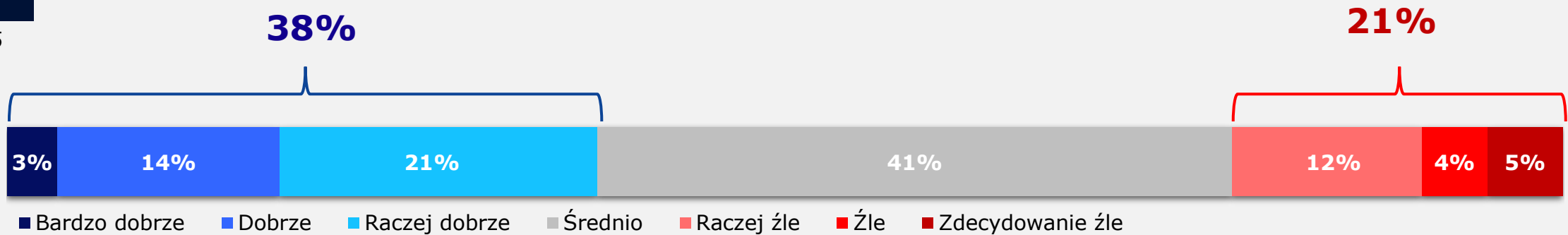
2021

N=1039

2020

N=1125

2019

N=1001

Komentarz Tomasza Jaroszka, eksperta Kapitalni.org

Prowadzenie regularnych badań z roku na rok pozwala zobaczyć to, co najważniejsze, czyli zmiany zachodzące w społeczeństwie. Ostatnie lata to prawdziwy rollercoaster w świecie finansów, więc obserwacja jest tym bardziej cenna i widać na co polski konsument bardziej lub mniej kładzie nacisk.

Tak jak 2020 był czasem kryzysowego gospodarowania pieniędzmi, obaw o pracę, zmianą wydatków poniekąd wymuszoną sytuacją pandemiczną, tak rok 2021 to życie w środowisku skrajnie niskich stóp procentowych, coraz wyższej inflacji i wzrostu różnych kosztów życia. To wszystko znajduje odzwierciedlenie w badaniach: mniej badanych uważa, że wiedza finansowa może im pomóc w oszczędzaniu i zarządzaniu budżetem domowym, rośnie za to potrzeba zrozumienia procesów gospodarczych i wiedza podatkowa, szczególnie w kontekście nadchodzących od stycznia zmian podatkowych. Możemy skutecznie oszczędzać, ale wyższe podatki i inflacja to zjawiska od nas niezależne – do tych czynników możemy co najwyżej się dostosować i tu widać rosnącą potrzebę wiedzy u badanych.

Z badania płynie też dużo pozytywnych wniosków: rośnie z roku na rok wynik testu wiedzy i świadomość konsumentów dotycząca ochrony danych osobowych, Bankowego Funduszu Gwarancyjnego czy zarządzania domowym budżetem. Mamy jednak nadal poważne braki w temacie chociażby inwestowania. Budujące jest to, że cały czas utrzymuje się bardzo wysoki poziom deklaracji co do tego jak ważna jest rola edukacji finansowej w życiu. Teraz ważne, aby te deklaracje zamieniły się w czyny.

Dziękujemy!

